

Beleidsplan Luther Museum

2023–2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Historische Schets

3. Collectie

3.1 Collectie

3.2 Registratie en Behoud

3.3 Collectievorming

3.3 Collectiebeleid

4. Doelgroepen en activiteiten

4.1 Doelgroepen

4.2 Tentoonstellingen

4.3 Randprogrammering en educatie

5. Samenwerkingen

6. Bedrijfsvoering

7. Marketing en publieksbereik

8. Samenvatting

1 Inleiding

Het Luther Museum is een jonge organisatie binnen de Amsterdamse culturele sector. Het museum geeft zichtbaarheid en betekenis aan het erfgoed van de lutherse kerk door middel van tentoonstellingen, lezingen en debatten. Doordat het museum is gevestigd in een bestuurscentrum met regentenkamers wordt tegelijkertijd getoond hoe in Nederland door de eeuwen heen en tot op de dag van vandaag is bestuurd.

De lutherse gemeente is één van de oudste migranten kerkgemeenschappen van Amsterdam. Vanaf het einde van de zestiende eeuw kwamen duizenden migranten naar Amsterdam, vooral uit Duitsland en Scandinavië. Zij brachten het lutherse geloof met zich mee en creëerden zo een grote kerkgemeenschap. Zo vormden de lutheranen in de zeventiende en achttiende eeuw de grootste minderheidsgeloofsgemeente, een op de vijf Amsterdammers, zo'n 20 % van de bevolking, was luthers.

Hoewel de gemeente nu sterk is gekrompen, blijft zij actief. Niet alleen in het centrum, maar ook bijvoorbeeld in Nieuw-West en Zuidoost. In Amsterdam-Oost hoopt de gemeente een nieuw hof te stichten. Naast kerken herinneren veel andere beeldbepalende monumenten in de stad aan het verleden van deze kerkgemeente. Tegenwoordig wordt het lutherse geloof ook deels door de werken van de Diaconie, een van de grotere charitatieve instellingen van de stad, levend gehouden. Het lutherse geloof loopt zo als een rode draad door de stad.

Met de oprichting van het museum is zowel de geschiedenis van lutheranen (in Amsterdam), als de grote erfgoedcollectie beschikbaar gesteld aan bezoekers. Het museum behoudt niet alleen erfgoed en draagt dat uit, maar zet ook opdrachten uit bij hedendaagse kunstenaars. Hiermee gaat de huidige collectie duurzaam en inclusiever de toekomst in. Ook het Oude Mannen- en Vrouwen Huis, het gebouw waarin het museum gevestigd is, maakt deel uit van het verhaal dat in het museum wordt verteld. Collectie en gebouw vormen een kunsthistorisch ensemble. De Kerkzaal dient als vaste plek voor de concerten en activiteiten wat een grote toegankelijkheid van het museum bevordert.

Dat de zichtbaarheid van het lutherse erfgoed betekenis heeft blijkt onder meer uit het onlangs gepresenteerde boek van Ramona Negrón en Jessica den Oudsten over de grootste slavenhandelaren van Amsterdam. Hoe is bijvoorbeeld te verklaren dat juist Jochem Matthijs en zijn zoon Coenraad Smitt en een groot deel van hun bemanning overtuigd lutheranen waren? En welke rol speelde Joan Wilhelm Smitt in het Oude Mannen- en Vrouwen Huis?

2 Historische schets en doelstelling

Sinds de oprichting van de lutherse gemeente in Amsterdam in 1588 heeft de gemeente een rijk en gevarieerd kunstbezit opgebouwd met objecten van historische en kunsthistorische waarde. Met deze collectie onderscheidt de gemeente zich van andere stromingen binnen het protestantisme, waar kunsthistorische objecten een veel geringere rol spelen. Vanuit de wens het kunstbezit zorgvuldig te bewaren en open te stellen voor een breed publiek is het Luther Museum in 2019 geopend in het bestuurscentrum van het voormalig Oude Mannen en Vrouwen Huis.

Het museum heeft als doelstelling om het publiek kennis te laten maken met het kunstbezit, het lutheranisme in Nederland en Amsterdam, de rol van de bestuurders en de werken van de Diaconie in het heden en het verleden. In de afgelopen jaren heeft het museum een groot aantal activiteiten georganiseerd, waaronder de tentoonstellingen Kerken & Slavernij (2020), Zorg! (2021), Lutherse Vrouwen op de Kansel (2022) en Bewoners in Beeld (2022). Als aanvulling op de tentoonstellingen wordt er een randprogrammering gemaakt met lezingen, workshops en podcasts. Het museum biedt doorgaans ook veel aandacht aan muziek, met speciale themaweken zoals de Bachweek (Bach voor de buurt) en losse concerten.

Concreet realiseert het museum in de komende beleidsperiode:

- Tentoonstellingen waarin de rol en geschiedenis van Luther en/of het lutheranisme toegankelijk en inspirerend wordt gemaakt voor een breed publiek;
- De organisatie van randprogrammering waarin kunst, cultuur en erfgoed samenvloeien en laagdrempelig aan bewoners uit Amsterdam en Nederland wordt aangeboden.

Het museum zal daarbij meer controversiële onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de relatie tussen Luther en de Joden, niet schuwen. In het werk streeft het museum naar een manier om de identiteit van de lutherse gemeenschap te versterken ('clubhuis').

Sinds 2020 is het museum opgenomen in het Nederlandse Museumregister. Het museum onderschrijft de ethische museumcode en het bestuur past de Governance Code Cultureel toe waarbij gekozen is voor het bestuursmodel. Het museum wil nadrukkelijk een inclusieve en diverse organisatie zijn, zowel qua bemensing als collectie. Zo heeft het museum dit jaar geïnvesteerd in de toegankelijkheid en zichtbaarheid van het gebouw om het monumentale pand beter toegankelijk te maken voor bezoekers met een fysieke en/of sociale beperking.

In het navolgende staan de beoogde activiteiten van het museum in de komende jaren beschreven. Deels staan deze vast. Anderdeels zijn ze afhankelijk van financiële mogelijkheden. Per jaar zal een nadere keuze worden gemaakt.

3 Collectie

3.1 Collectie

De kerncollectie van het museum wordt gevormd door objecten die afkomstig zijn uit het voormalige Oude Mannen- en Vrouwen Huis De Wittenberg, het Luthers Weeshuis, de Diaconie en de Amsterdamse Evangelisch Lutherse Gemeente. De kernstukken worden apart beschreven in het collectieplan. De voorwerpen zijn in de afgelopen eeuwen verworven door het geven van opdrachten, schenkingen en aankopen. Het gaat om een uniek ensemble van het monumentale gebouw en de collectie. Daarnaast beheert het museum het kunstbezit van (opgeheven) gemeentes, zoals die van Doesburg, Leiden en Beverwijk.

De collectie is in eigendom van de Stichting Luther Collectie Amsterdam (LCA) en voor onbepaalde tijd in bruikleen gegeven aan het museum. Het museum zet zich actief in om stukken uit andere gemeentes die dreigen te verdwijnen te verwerven of over herbestemming te adviseren. Dit geldt ook voor stukken die aangeboden worden door derden of op veilingen en in de kunsthandel. Er is vanaf 2021 een collectieonderzoeker aangenomen om de huidige collectie te registreren en beter in kaart te brengen, het museum over verwervingen in de toekomst te adviseren en een overzicht te houden van het luthers erfgoed in Amsterdam.

Bij verwerving hanteert het museum een waarderingsysteem dat vijf criteria telt:

- Herkomst
- (Kunst)historische waarde
- Opstelling
- (Historisch) verhaal
- Conditie

Met haar kunstbezit onderscheidt de Evangelisch-Lutherse gemeente zich duidelijk van andere stromingen binnen het protestantisme in Nederland, waar kunst geen belangrijke rol speelt. Het Luther Museum vertelt een uniek verhaal over de zorg voor ouderen en zwakkeren in de samenleving en het lutherse geloof in het leven van de 'gewone man' in het heden en het verleden.

3.2 Registratie en behoud

Registratie is een doorlopend proces. De afgelopen jaren heeft het museum veel tijd en energie gestoken in het op orde brengen van de basisregistratie. Voor deze registratie maakt het museum gebruik van het programma ADLIB. Deze basis wordt doorlopend aangevuld met nieuwe verwervingen. Een van de taken van de collectiemedewerker is het controleren, updaten en aanvullen van de basisregistratie.

De natuurlijke bewaaromstandigheden in de museumzalen zijn erg goed. Actieve conservering dient met grote zorgvuldigheid te worden uitgevoerd. Het is daarom niet wenselijk of haalbaar om veel verschillende restauraties gelijktijdig te laten uitvoeren.

Naast de losse collectie-onderdelen zal vooral ook gekeken worden naar de vaste elementen in het interieur. Er kan gesteld worden dat er een relatie is tussen de conditie van de algemene collectie en de bezoekersbeleving. Toch is het uitgangspunt bij de conservering terughoudendheid. Vaak is uitsluitend beter voor het beheer van de collectie op de lange termijn. In de exploitatiebegroting is jaarlijks een budget opgenomen voor zowel de actieve als passieve conservering.

3.3 Collectievorming, verwerving, selectie en afstoting

De collectie kent een goed afgebakend verzamelterrein. De collectie is gegroeid door het in eigendom of langdurig bruikleen verkrijgen van objecten van gemeentes en de aankoop van hedendaagse

kunstwerken ter ondersteuning van een tentoonstelling. De aankoop van nieuwe collectiestukken is belangrijk voor het museum om bepaalde onderwerpen actueel te maken. Bij verwervingen via de kunstmarkt zal het museum kijken of de herkomst te herleiden is. Er wordt ook onderzocht of relevante voorwerpen die in het verleden door andere musea verworven zijn in langdurig bruikleen verworven kunnen worden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een aantal stukken afkomstig van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Leiden. Deze bevinden zich momenteel in het depot van het Rijksmuseum en het Catharijneconvent.

In het verleden zijn helaas objecten afgestoten die nu een passende plek zouden hebben gevonden binnen de huidige collectie. Het museum is hierdoor extra terughoudend als het gaat om afstoting. Alleen objecten die aan vrijwel geen enkele grond van het collectiewaarderingssysteem voldoen komen voor afstoting in aanmerking. Deze activiteit heeft geen prioriteit. Bij afstoting zal het museum zich houden aan de geldende Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO).

3.4 Collectiebeleid

In de komende jaren wil het museum een nieuw collectiebeleid voeren waarbij de nadruk komt te liggen op lacunes in de collectie. Hierbij wordt enerzijds gekeken naar het uitbreiden van de collectie met thema's waarin de zestiende eeuw, de periode van de reformatie en de relatie tussen Luther, Calvijn en Erasmus beter tot uiting komt. Anderzijds is er de wens om de collectie diverser en inclusiever te maken.

Op het terrein van de zestiende-eeuw is een belangrijke collectie aanwezig die nu in bruikleen is gegeven aan de afdeling Bijzondere Collecties van de UVA. Hierin bevinden zich veel vroege drukken van de lutherse Bijbelvertaling en vlugschriften. We willen onderzoeken welke stukken in wisselende opstelling getoond kunnen worden in het museum. Verder heeft Museum Catharijneconvent zich bereid verklaard te kijken welke stukken in het depot een aanvulling zouden kunnen zijn op de huidige vaste collectie.

Nog belangrijker vinden we het toevoegen van nieuwe voorwerpen die het museum inclusiever en diverser maken. Hierbij moet worden gedacht aan objecten die de koloniale geschiedenis weergeven of de collectie minder eenzijdig maken. Een voorbeeld hiervan is een historische kaart van Suriname of een voorouderbeeld uit Indonesië dat door zendelingen is meegenomen. 99 % van de huidige collectie is vervaardigd door witte mannen.

Door werken toe te voegen van vrouwelijke kunstenaars of kunstenaars van kleur wordt de collectie breder en beoogt het museum andere bezoekers aan te spreken en zo de doelgroep uit te breiden. Gewenste werken voor de collectie zijn portretten door Thérèse Schwartz, Daniëlle van Ark, Laurence Aegerter en Nelson Carrilho. Van de laatste kunstenaar hopen we als eerste museum in Nederland een werk te verwerven.

Naast historische werken zal de nadruk in de toekomst dus ook liggen op hedendaags werk. De te verwerven werken, veelal in combinatie met een tentoonstelling, spelen ook een belangrijke rol binnen het culturele circuit van Amsterdam. Door de werken in of los van een tentoonstelling uit te lenen kunnen andere (lutherse) locaties in de stad de verhalen nogmaals vertellen.

4 Doelgroepen en activiteiten

4.1 Doelgroepen

Een museumbezoek valt tegenwoordig onder de leisure market, het is onderdeel van de vrijetijdsbesteding van de bezoeker. Een bezoeker wil dan ook aangenaam vermaakt worden of kennis opdoen. Belangrijk hierbij is dat er een consequent beleid wordt gevoerd met een constante kwaliteitsbewaking. Het museum voorziet de bezoeker daarom van een kop koffie of thee. Op beperkte schaal worden publicaties en merchandise verkocht. Helaas is door ruimtegebrek geen plek voor een museumwinkel.

Het museum onderscheidt zes verschillende doelgroepen:

- Cultuur- en/of geschiedenis liefhebbers
- Lutheranen uit binnen- en buitenland
- Religieus geïnteresseerden
- Amsterdammers en buurtbewoners
- Toeristen uit binnen- en buitenland
- Studenten
- Stakeholders en huurders

Het Luther Museum trekt dagelijks geen groot publiek. Evenals vele andere musea wordt het museum het drukst bezocht tijdens een tentoonstellingsperiode en bij specifieke evenementen en activiteiten. De meeste aandacht zal worden besteed aan het aanmoedigen van een bezoek voor deze twee evenementen. De doelgroepen wisselen per thema en onderwerp.

4.2 Tentoonstellingen

Het streven van het museum om per jaar minimaal één grote tentoonstelling en één kleinere te realiseren is in de afgelopen drie jaar gelukt. Dit blijft de komende drie jaar ook het doel. De thema's van de tentoonstellingen komen voort uit een wens om de betekenis en gebruiken van lutheranen in Amsterdam, de collectiestukken en de hedendaagse rol van het lutheranisme met het publiek te delen.

Vanuit een wetenschappelijke basis, de acquisitie van hedendaagse collectiestukken en een inspirerende randprogrammering worden de tentoonstellingen aantrekkelijk gemaakt voor een breed publiek. De tentoonstellingen zijn gericht op bewoners in Amsterdam en omstreken en het (lutherse) cultuurpubliek in de rest van Nederland en zetten aan tot herhaalbezoek. De Kerkzaal wordt gebruikt voor de wisselende tentoonstellingen, waarbij verplaatsbare schotten ervoor zorgen dat de zaal ook voor de concerten nog te gebruiken is.

De hoofdprogrammering in de periode 2023-2026 bestaat uit een achttal grote en kleine tentoonstellingen:

- Mei 2023: Luther & de Wereld - Over de relatie van lutheranen met de rest van de wereld in het heden en verleden
- Oktober 2023: Luther & het Avondmaal - Over de viering van het avondmaal en hoe gelovigen dit nu beleven. Kunstenaar Koen Taselaar is gevraagd een nieuw avondmaalskleed te ontwerpen. Dit kleed zal na de tentoonstelling in gebruik gaan in diverse lutherse kerken, zoals in Zuidoost
- Mei 2024: Welkom! - Sinds de jaren zeventig heeft de lutherse kerk een open houding tegenover homoseksualiteit. Het principe dat iedereen welkom is en met open armen wordt ontvangen, is één van de pijlers van het lutherse geloof. De queer community is één van de goede doelen van de Diaconie, waardoor zij steun zullen dragen over de randprogrammering. Aan Erwin Olaf wordt gevraagd een portret te maken van de eerste openlijk homoseksuele dominee
- Oktober 2024: Johan George Schwartze (1814-1874) - Schwartze was één van de beroemdste lutherse kunstenaars en leermeester van zijn dochter Thérèse. Dit project betreft het werk van beide makers en beoogt de bezoekersgroep van cultuurliefhebbers aan te trekken

- Mei 2025: Luther & de Jeugd - Over lutherse jeugdorganisaties en als opmaat naar de grote tentoonstelling over weeskinderen n.a.v het 350 jarig bestaan van het weeshuis in 2028
- Oktober 2025: Ode aan de Ronde Lutherse. De Ronde Lutherse Kerk is misschien wel het meest geschilderde gebouw van Amsterdam. Met werken van o.a. Stock, Van Gogh en Mondriaan. Tentoonstelling in het kader van Amsterdam 750 jaar
- Mei 2026: Luther en andere religies. Over de relatie tussen Luther, het Jodendom en Islam.
- Oktober 2026: Luther & Erasmus. Een tentoonstelling in samenwerking met het Reformatie Museum in Genève en Museum Catharijneconvent

Uiteraard zijn de tentoonstellingen na 2023 nog fluide.

4.3 Randprogrammering en educatie

Het museum heeft naast tentoonstellingen een uitgebreide programmering op het gebied van lezingen, podcasts en concerten. Ook wordt er jaarlijks aandacht besteed aan de adventsperiode, indien van toepassing aangepast aan de lopende tentoonstelling.

Het museum is met name actief op het vlak van concerten. Deze worden deels los geprogrammeerd in samenwerking met Museum Geelvinck en deels in eigen productie voor een speciale themaweek. Een voorbeeld hiervan is de Bachweek die in maart 2022 plaatsvond. Het museum beoogt deze week, met een andere invulling, in 2023 en 2024 te herhalen. Dit zullen de Operaweek in 2023 en de Bachweek in 2024 (in samenwerking met het Concertgebouw) worden.

Voor de traditionele lezing is een trouw, maar klein publiek. Interessanter zijn daarom de podcasts die het museum sinds 2021 uitbrengt. Ook de komende periode zal deze reeks worden voortgezet. Elke tentoonstelling kent een vaste aflevering waarin een onderzoeker in gesprek gaat met een geïnteresseerde in het onderwerp.

5 Samenwerkingen

Het Luther Museum maakt zich sterk voor samenwerkingen. Dit begint met de buurt. Via actieve contacten met Buurtvereniging 1018, ouderenvereniging SOOP, het Dr. Sarphatihuis, de Vrienden van de Plantage en De Plantage zijn al meerdere projecten geslaagd.

Met het oog op Amsterdam 750 wordt actief meegewerkt aan het project Religieus Erfgoed op de Kaart, een samenwerking met o.a. Museum Ons' Lieve Heer op Solder en het Joods Cultureel Kwartier. Deze samenwerkingen krijgen hun uitwerking in diverse projecten in 2025.

Het museum wil zich, wanneer daar tijd en geld voor is, ook richten op internationale samenwerking. Wereldwijd is er een tiental musea die zich bezig houden met lutheranisme. Wat kan het museum daarvan leren? De Lutherse Wereld Federatie heeft aangegeven hierbij behulpzaam te willen zijn. Ook zijn er in Nederland diverse fondsen die hieraan een bijdrage zouden kunnen verlenen, waaronder het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Mondriaan Fonds en Dutch Culture. Aangezien deze aanvragen nog niet zijn gedaan is de internationale samenwerking nog niet opgenomen in het budget.

Daarnaast heeft het museum goede contacten met universiteiten en hogescholen, waaronder de VU / Amsterdam Centre for the History and Heritage of Protestantism en de Reinwardt Academie.

6 Bedrijfsvoering

Het bestuur past de Governance Code Cultuur toe en heeft gezien de omvang gekozen voor het bestuursmodel. Het huidige bestuur telt vijf leden en vergadert circa zes keer per jaar. De kwartiermaker/directeur bereidt deze vergaderingen voor en is voor een belangrijk gedeelte hierbij aanwezig.

Het team van het Luther Museum wordt momenteel gevormd door vier betaalde krachten. De kwartiermaker is verantwoordelijk voor de programmering en fondsenwerving. Hij wordt bij het laatste ondersteund door een trainee fondsenwerving. Een zakelijk manager is verantwoordelijk voor de operationele zaken en het aansturen van de vrijwilligers. Met ondersteuning door het Mondriaan Fonds is voor anderhalf jaar een collectieonderzoeker aangesteld tot en met maart 2023. Dit betekent dat D nu nagedacht zal moeten worden over een nieuwe invulling.

Voor het ontvangen en begeleiden van bezoekers doet het museum een beroep op een groep van circa 30 enthousiaste vrijwilligers. De vrijwilligers stellen zich flexibel genoeg op om het museum vier dagen per week onder hun toezicht te openen. De vrijwilligersgroep is divers en komt niet alleen uit Amsterdam, maar ook uit de rest van Noord-Holland. Ook is er op dit moment een samenwerking met Ympact020 om vluchtelingen bij de groep te betrekken. Tot nu toe is één vluchteling met succes actief binnen de groep.

De grootste financier van het museum is de Diaconie van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam. Ook is er een beperkte inkomstenstroom uit entreegelden. Een andere bron van eigen inkomsten is de verhuur van museumruimte, iets wat tijdens de Coronapandemie erg onder druk heeft gestaan. Daarnaast slaagt het museum er met succes in additionele fondsen te werven voor (tijdelijke) projecten.

De grootste kostenpost is, zoals bij alle musea, de uitgaven aan betaalde krachten. De kosten voor de projecten zijn flexibel en afhankelijk van additionele inkomsten. Het museum huurt een gedeelte van het gebouwencomplex van De Wittenberg van het Oude Mannen- en Vrouwen Huis (OMVH), inclusief gas, water en licht.

De komende jaren wil het museum zich focussen op het vergroten van de eigen inkomsten door het verbeteren van de marketing en communicatie en de vergroting van het publieksbereik. De hogere inkomsten uit entreegelden en ook de verhuur moeten ervoor zorgen dat het museum uiteindelijk in staat zal zijn om zelf een betaalde medewerker marketing en communicatie te bekostigen en zo de zichtbaarheid van het museum en zijn betekenis in de stad te vergroten.

7 Marketing en Publieksbereik

Het museum heeft een benchmark-onderzoek laten uitvoeren door studenten van de Hogeschool van Utrecht. Hieruit zijn verrassende resultaten naar voren gekomen. Het museum scoort in vergelijking met andere musea, zoals Museum Ons' Lieve Heer op Solder, goed als het gaat om het aantal activiteiten en tentoonstellingen. Maar waar het museum slecht op scoort is het publieksbereik. Dit is slechts een fractie van bijvoorbeeld een Museum Catharijneconvent in Utrecht, terwijl dit museum een deels vergelijkbaar aanbod heeft. Als belangrijkste verklaring komt uit het onderzoek naar voren het gebrek aan slagkracht op het gebied van marketing en communicatie. Verbetering daarvan is dan ook een doel van dit beleidsplan.

Online ligt de focus op het promoten van de tentoonstellingen, de collectie en evenementen. De platforms die nu worden gebruikt zijn: Facebook, LinkedIn, de website en de mailingservice.

Offline wordt voor elke tentoonstelling een poster & flyercampagne ingezet. Dit gebeurt wisselend landelijk of regionaal, passend bij het onderwerp en de beoogde doelgroep. Het museum maakt verder ook gebruik van persberichten en advertenties in de plaatselijke en nationale media. Als laatste gaat het museum vaak samenwerken aan met andere organisaties (in de buurt), zo wordt ook hun achterban aangemoedigd het museum te bezoeken.

Door een betaalde kracht aan te stellen verwacht het museum een veel actievere inzet als het gaat om de marketing en communicatie. Online is het bijvoorbeeld gebruikelijk om ook actief te zijn op Instagram. Ook zou de pers veel actiever benaderd kunnen worden door de perscontacten van het museum te intensiveren en uit te breiden. Maar de belangrijkste winst is te behalen door het beter bereiken van de publieksdoelgroepen van het museum, zoals mensen met een religieuze interesse en jonge cultuurliefhebbers.

Het doel is om het aantal bezoekers aan het museum en de verschillende activiteiten te verdubbelen in de periode 2023-2024 van de huidige 3.000 naar 6.000 per jaar. In 2026 beoogt het museum uiteindelijk het streefgetal van 10.000 bezoekers te halen. Een groot deel van die bezoekers zullen inwoners van Amsterdam zijn.

8 Samenvatting

Sinds de opening van het museum in 2019 heeft het museum veel weten te realiseren. Met dezelfde actieve houding en open blik loopt het museum de toekomst tegemoet. In de periode 2023-2024 wil het museum actief verder gaan met de ingezette weg van tentoonstellingen en activiteiten, met meer oog voor diversiteit en inclusiviteit. Niet alleen qua bezoekers, maar ook op het gebied van vrijwilligers en de collectie. Het artistieke belang zal zo aanzienlijk in waarde toenemen. Er zal een achttal grotere en kleinere tentoonstellingen worden georganiseerd, waarbij wordt ingezet op ruw-weg een verdrievoudiging van het aantal bezoekers en intensivering van de verhuur van de prachtige ruimtes. Het collectie- en registratiebeleid wordt voortgezet. Door vergroting van de slagkracht op het gebied van marketing en communicatie zal aandacht worden gevraagd van Amsterdam en Nederland voor het doel van het museum en de invulling daarvan.

